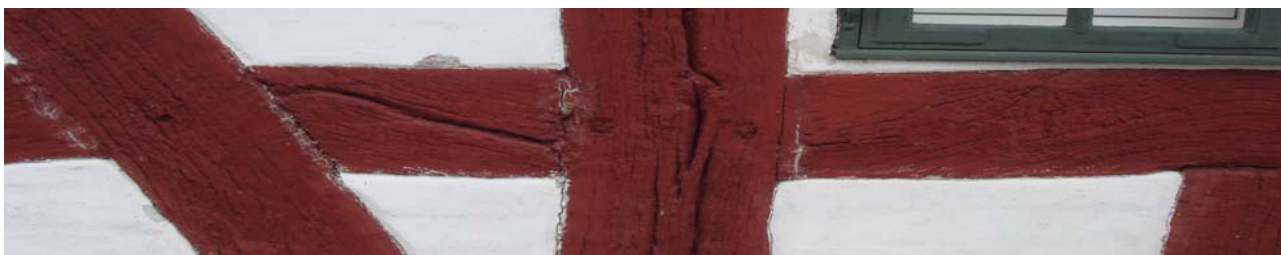

Anbefalinger fra Grønlands Nationalmuseum & Arkiv

Overfladebehandling af bindingsværkstømmer

Brug træbjærefarve

Ønsker man at male sit opstolpede bindingsværk *sort* med træbjærefarve kan man benytte den lysebrune træbjærefarve og blande sort pigment i.

Tilsvarende, hvis stolper, løsholter og fodtømmeret skal være rødt, brunt eller dodenkopf. Denne *træbjærefarve* giver en smukt patinerende og fantastisk holdbar overflade, der hverken skaller af eller smitter af, men derimod holder vand og fugt ude af træet på en optimal måde. Træbjærefarve vil på rent træ holde i 10-15 år uden yderligere vedligeholdelse.

Brug aldrig plastikmaling på bindingsværk

plastik- og acrylmaling holder vand og fugt inde i træet, med det resultat at det skaller af og det medfører en nærmest endeløs vedligeholdelse.

I øvrigt er den omsiggribende 'olieemulsionsmaling' som flourerer i malerfaget som en 'vandig' oliemaling, trods sit moderigtige navn, en gang plastikmaling, og derfor heller ikke anbefalelsesværdig.

Brug ikke 'træbeskyttelse'

De såkaldte '*træbeskyttelser*' er, hvis de er terpentinholdige, nærmest 'gift' for vores fine, gamle træ, idet den store dosis terpentin og petroleum opløser træets egne vitale oliestoffer, så de vaskes ud, og træet udpines. Den smule fungicid eller svampemiddel, 'træbeskyttelsen' tilfører træet, trænger stort set ikke ind og holder derudover heller ikke ret længe. De såkaldt 'vandige træbeskyttelser' er i praksis en tynd plastikmaling, med endnu mere vand i, og igen med lidt 'fungicider' i malingen for at signalere en 'beskyttende' effekt.

Brug eventuelt kalkfarve eller kaseinkalk

Hvidtekalk og kalkfarver kender de fleste, men hvad de færreste ved er, at *læsket kalk*, der er bindemiddel i hvidtekalk og kalkfarver, ikke har nogen 'limeffekt' til bunden, som de fleste malinger, vi kender. Læsket kalk binder sig kemisk til den bund, den skal sidde på, men dette kræver at bunden har et vist indehold af kalk eller kridt. Hvidtekalk og kalkfarver sidder derfor ikke særlig godt på træ, granit eller cementpuds (der indeholder gips).

Det går dog nogenlunde på bindingsværkstømmer, hvis dette er groft og ikke for glat.

Den læskede kalk må 'hænge fast' i træets overfladestruktur, og her udgør den en fremragende, og meget billig, overfladebehandling, der uhindret tillader fugt at komme ind, men især ud af træet igen. Man skal 'forvande' træet godt inden kalkningen, da den læskede kalk hærder ved en kemisk proces, der kræver vand til stede.

Kaseinkalk fremstilles ved at hælde kærnemælk i kalkfarven eller hvidtekalken, hvorved den læskede kalk bliver forvandlet til en *limfarve*, der kan binde sig til træ, i stedet for, som før, en 'kalkning', der kræver en kalkbund at binde sig kemisk til. Kaseinkalk kan derfor med fordel bruges til overfladebehandling af 'opstreget' bindingsværks-tømmer i røde, grønne og brune farver. Den er svær at få helt sort, så i så fald må man benytte træbjærefarve.

Kilder:

P. Andersen & Søn
www.PerAndersen.dk

Center for Bygningsbevaring, RAADVAD
www.bygningsbevaring.dk

Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu

Nunatta katersugaasivia Grønlands nationalmuseum Greenland National Museum

<http://www.natmus.gl>